

Dějiny oblasti I – Egypt do konce 1. přechodné doby

Vyučující: Prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr., Doc. Mgr. Jaromír Krejčí, Ph.D.

Atestace: kurz bude zakončen ústní zkouškou.

V rámci tohoto kurzu budou studenti seznámeni s charakterem a pojmáním historie starověkého Egypta a základními etapami vývoje společnosti na jeho území od středního holocénu až do konce Prvního přechodného období. Pozornost bude soustředěna na politické dějiny Egypta, zejména na období sjednocení egyptského státu, kdy se ustanovovaly základní mechanismy státní moci, a rovněž na dobu Staré říše, jež představovala první z vrcholných historických období Egypta. Dále bude diskutováno postavení egyptského státu v rámci okolního světa a jeho přístup k okolním zemím, mechanismus jeho rozpadu na konci období Staré říše, ale i transformace společnosti v průběhu Prvního přechodného období. Cílem kurzu je umožnit studentům dobře se orientovat v dějinách stanoveného období, včetně charakteristiky vlády významných panovníků, společenských změn a kontaktů s okolními oblastmi.

Témata kurzu

- Úvod do problematiky
- Pravěké období
- Preddynastická a Ranědynastická doba
- Základní charakteristiky období Staré říše
- 3. dynastie
- 4. dynastie
- 5. dynastie
- 6. dynastie
- Kolaps Staré říše
- První přechodné období
- 11. dynastie a počátky Střední říše

Literatura

- Bareš, L. – E. Gombár – R. Veselý, *Dějiny Egypta*, Praha 2009.
- Bárta, M., *Život a smrt ve stínu pyramid. Staroegyptská hrobka a společnost v době stavitelů pyramid Staré říše*, Praha 2008.
- Bárta, M., *Příběh civilizace. Vzestup a pád stavitelů pyramid*, Praha 2016.
- Beckerath, J. von, *Chronologie des pharaonischen Ägypten die Zeitbestimmung der ägyptischen Geschichte von der Vorzeit bis 332 v. Chr.*, Mainz am Rhein 1997.
- Callender, Vivienne G. *In Hathor's image I. The wives and mothers of Egyptian kings from Dynasties I-VI* Prague : Charles University, Faculty of Arts in Prague, 2011. ISBN 978-80-7308-381-6.
- Dodson, A. a D. Hilton, *The Complete Royal Families of Ancient Egypt*, London: Thames & Hudson, 2004.
- Kemp, B., *Ancient Egypt: Anatomy of a Civilization*, London – New York 1991.
- Krejčí, J., *Egypt v době stavitelů pyramid*, Praha 2011.
- B. Midant-Reynes, *Préhistoire de l'Égypte*, Paris 1992.
- Redford, D. B. & G. N. Knoppers. *Egypt, Israel, and the Ancient Mediterranean World*, Leiden, 2004.
- Schneider, T., *Lexikon der Pharaonen*, Nördlingen 1996.
- Shaw, I. (ed.), *Oxford History of Ancient Egypt*, Oxford 2000 (české vydání: I. Shaw, ed., *Dějiny starověkého Egypta*, Praha: BB art 2003).
- Radner, K., N. Moeller, and D.T. Potts, eds., *The Oxford History of the Ancient Near East. Vol. I. From the Beginnings to Old Kingdom Egypt and the Dynasty of Akkad*. Oxford 2020.
- Redford, D. B., *Pharaonic king-lists, annals, and day-books: a contribution to the study of the Egyptian sense of history*, Mississauga 1986.
- Shortland, A. – Bronk Ramsey, Ch., *Radiocarbon and the Chronologies of Ancient Egypt*, Oxford 2013.
- Spencer, A. J., *Early Egypt. The Rise of Civilisation in the Nile Valley*, London 1993.
- Trigger, B. – Kemp, B. – O'Connor, D. – Lloyd, A. B., *Ancient Egypt: A Social History*, Cambridge 1983 (české vydání Trigger, B. et al., *Starověký Egypt, dějiny společnosti*, Praha: Volvox Globator 2005).
- Verner, M., *Sons of the Sun. Rise and Decline of the Fifth Dynasty*, Prague 2014.

Wengrow, D., *The archaeology of early Egypt: social transformations in North-East Africa, 10,000 to 2,650 BC*. Cambridge 2006.

Wilkinson, Toby A. H., *Early Dynastic Egypt*. London 1999.